

"Legal tech" - foreign experience

Saidova Gulzoda Shokirjon qizi

Tashkent State Law University, 3rd year student of the Faculty of Criminal Justice

Abstract: This article analyzes the use of legal tech technologies in legal practice, highlights the expediency, pros and cons of their introduction into the legal market, and modern legal tech is one of the most frequently used technologies in Russia. How does technology change legislation? What is a digital court? Is it possible to automate the work of a lawyer? We will analyze the answers to these and other questions in our article on legaltech.

Keywords: Public policy, automation, technology, management, public affairs, automation, technology, management, legal technical

Legal Tech - bu raqamli transformatsiyaning sanoat usuli bo'lib, advokatlarning professional faoliyatini soddalashtirish uchun dasturiy ta'minot va texnologiyadan foydalanishga yordam beradi. Rossiyada eng yirik huquqiy texnologiyalarni rivojlantirish markazlari orasida — Фонд «Сколково», компания Право.ру, «Гарант».

AQShda eng rivojlangan LegalTech bozori. Huquqiy xizmat ko'rsatish sohasidagi eng tez rivojlangan kompaniyalardan biri — 2008 yilda tashkil etilgan Rocket Lawyer. Kompaniyaning xizmatlari 20 milliondan ortiq korxonalar va iste'molchilar tomonidan ishlatilgan.

Rocket Lawyer jismoniy va yuridik shaxslarga onlayn xizmatlarni taqdim etadi. Misol uchun, advokatlar turli xil shartnomalar tuzish uchun onlayn konsultatsiyalarni amalga oshiradilar (ijara shartnomasi, nikoh shartnomasi). Rocket Lawyer mijozlar savollariga darhol javob beradigan "navbatchi" advokatlarga ega. Xizmat yuridik masalalarda kam ma'lumotga ega bo'lgan fuqarolar uchun ham foydalanish juda oson: bir kishi saytga kerakli ma'lumotlarni qo'shib, tayyor hujjatlarni oladi, shuning uchun u vaqt va pulni tejaydi va turli sohalaridagi advokatlarning muntazam ishi avtomatlashtiriladi. Oddiy advokatning soatlik maslahati o'rtacha 500-1000 dollar, Rocket Lawyer — da bir soatlik maslahat-120 dollar.

Axborot jamiyati sharoitida taraqqiyot hali ham to'xtamaydi. An'anaviy ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish uchun turli xil axborot va elektron tizimlarni ishlab chiqish tendentsiyasi mavjud. So'nggi paytlarda ishlab chiqarishni avtomatlashtirish jadal rivojlanib, uning ta'siri bilan ko'plab kasb-hunarlarini, shu jumladan huquqshunoslikka tegishli shaxslarni qamrab oldi. Bir necha yil ilgari huquqiy sektor turli xil texnologik yutuqlar bilan to'ldirilmagan, chunki ular juda katta hajmdagi axborotni ishlatish uchun qulay bo'lgan raqamli formatga, ishlab chiqarishni standartlashtirishga, vaqtni tejashga va ishlab chiqarishda xavflarni bartaraf etishga qaratilgan.

Ushbu hodisalar huquqiy faoliyat jarayonlarini optimallashtirish va avtomatlashtirish uchun ishlab chiqilgan dasturlar va platformalardan tashkil topgan texnologik echimlarni o'z ichiga olgan *legal tec* tushunchasi bilan qamrab olingan. Ular advokatning hayotini ancha osonlashtiradi va mijozga huquqiy xizmat ko'rsatish samaradorligini oshirishga yordam beradi, chunki ular muntazam ishini avtomatlashtiradi. Axborot tizimlari va dasturlardan foydalanishning maqsadga muvofiqligi nafaqat yuqorida aytib o'tilgan afzalliklar, balki yuridik bozorda raqobat bilan ham bog'liq. Yandeksga platformasiga, ko'ra har yili 150 mingdan ortiq advokat Rossiya universitetlari tomonidan ishlab chiqariladi. Zamonaviy mehnat bozorida "omon qolish" uchun mutaxassis keyingi faoliyatida eng yangi innovatsion texnologiyalardan to'g'ri foydalanishi kerak. *legal tec* Axborot texnologiyalaridan foydalangan holda iste'molchilarga huquqiy xizmatlarni taqdim etish mijoz va huquqshunoslik firmasi o'rtasida onlayn vositachilik orqali amalga oshiriladi yoki professional advokatlarga murojaat qilish zaruratini istisno qiladigan qonuniy o'z-o'ziga xizmat ko'rsatish uchun vositalarni taqdim etadi. Bundan tashqari, huquqiy xizmatlar sohasida zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etish orqali huquqiy masalalarni hal qilish bo'yicha an'anaviy qarashlarni qayta ko'rib chiqishni maqsad qilgan huquqiy texnologiya harakati haqida gapirish mumkin

Ammo legaltech ham quyidagi kamchiliklarga ega:

Birinchi, muayyan dasturlar va chat botlardan foydalanib, siz o'zingizni osonlik bilan va bir necha daqiqada hujjat tuzishingiz, sudga da'vo qilishingiz va shu bilan advokatga borishdan qochishingiz mumkin.

Ikkinchi, muayyan huquqiy muammoni hal qilish uchun advokatga borish shart emas, chunki bu onlayn xizmatlar orqali mustaqil ravishda amalga oshirilishi mumkin. Bu pulni sezilarli darajada tejash imkonini beradi, chunki o'z biznesining professionaliga murojaat qilish juda qimmat.

Uchinchi, bu texnologik echimlar, shuningdek, inson omilini istisno qilmaydigan odamlar tomonidan yaratiladi, bu esa o'z navbatida xato va noto'g'ri ma'lumotlarga olib keladi.

Rossiyada legaltechdan foydalanishning yorqin namunasi maslahatchi+, Garant va boshqalar kabi huquqiy tizimlardir. Axir, ularning yordami bilan advokat uchun muhim bo'lgan turli huquqiy vazifalar va echimlarni tezda amalga oshirish mumkinligini tasavvur qilish qiyin edi. Hayotda yuzaga keladigan eng dolzarb huquqiy holatlar bo'yicha materiallarni osonlik bilan tahlil qilish, huquqiy muammolarni hal qilish, shartnoma tuzish uchun kerakli shablonni topish, petitsiyalarni topish, ish bo'yicha sud amaliyoti bilan tanishish, qonunchilikdagi o'zgarishlarni tahlil qilish va boshqalar. Bir joyda mavjud bo'lgan ko'plab kodlar va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar — bu juda katta vaqtni tejash, chunki agar mutaxassis buni qo'l mehnati bilan qilsa, unda ko'p vaqt talab etiladi.

Shuningdek, axborot portali ham eslatib o'tilishi kerak pravo.ru, foydali huquqiy resurslardan iborat. Ushbu platforma orqali siz dunyodagi taniqli huquqiy voqealar haqida bilib olishingiz, analitik materiallar va matbuotlarni qisqacha ko'rib chiqishingiz, konferentsiyalar va forumlar kabi turli tadbirlarni e'lon qilishingiz mumkin. Bundan tashqari, siz har qanday huquqiy masala bo'yicha sudyalardan va huquqiy maslahat haqida ma'lumot olish uchun, huquqiy kompaniyalar reytingi bilan tanishish mumkin.

[Pravo.ru](http://pravo.ru) -sud amaliyoti ma'lumotlari bilan ishlash uchun elektron sud va dasturiy ta'minot tizimini ishlab chiquvchi kompaniya. Tizimdagi har bir sud ishi barcha da'vo arizalarini, iltimosnomalarini, sud qarorlarini, shuningdek, eshituv jadvalini o'z ichiga olgan alohida karta bilan ifodalanadi;

PLATFORMA-sud masalalarini moliyalashtirish uchun onlayn xizmat. Ishning mohiyati va jarayoni oddiy: investorlar mijozning huquqiy xarajatlarini to'lashadi va g'alaba qozongan taqdirda daromad olishadi.

Menimcha, sud muhokamasini moliyalashtirishga qaratilgan birinchi rusumdagi onlayn PLATFORMA xizmati e'tiborga olish uchun etarlicha qiziqarli. Uning mohiyati shundaki, investor da'vogarning huquqiy xarajatlarini moliyalashtiradi.

Shunday qilib, legaltech, albatta, zamonaviy advokat qila olmaydigan narsadir. Axir, ushbu texnologiyalardan foydalanish uning muntazam faoliyatini avtomatlashtirishga, vaqtni tejashga va huquqiy bozorda raqobatbardosh ustunligini ko'rsatishga yordam beradi.

Keyingi 20 yil ichida huquqiy sohada ishga joylashishda keskin o'zgarishlar yuz berishi ehtimoldan yiroq emas. Deyarli barcha huquqiy texnologiyalar-yoki yordamchi (oddiy kichik muammolarni hal qilish, lekin bir butun sifatida advokat o'rniga emas), yoki juda xom. Anton Protoninning fikriga ko'ra, "Skolkovo" jamg'armasining huquqiy texnologiyalarini rivojlantirish bo'yicha direktori, hozirgi vaqtda "huquqiy texnologiya" rivojlangan bozorining misollari yo'qligi bilan bog'liq. Ikkinchi, robotga ishlov berish avtomatlashtirilishi va ishonib topshirilishi mumkin bo'lgan turli sohalarida to'plangan ma'lumotlar etarli emas. Innovatsiya uchun tabiiy to'siqlardan biri texnologiya odamlarni almashtirishi va ko'plab advokatlarni ishsiz qoldirishdan qo'rqishdir. Scott rents-AQSh sudyasi amaliyotchisi - darhol bunday fikrlash tarzini rad etadi. Rents, "innovatsiya huquqiy jarayonni avtomatlashtirishda emas, balki axborotdan tezroq foydalanish orqali huquqiy maslahat sifatini oshirishda emas", deb ta'kidlaydi.

Zamonaviy texnologiyasiz advokatning ishini tasavvur qilishning iloji yo'q. Hech shubha yo'qki, huquqiy dunyoning asosiy ehtiyoji hozirgi kunda tizimlashtirish va avtomatlashtirish orqali hal qilinishi mumkin bo'lgan katta hajmdagi ma'lumotlar bilan ishlashni osonlashtiradi.

Axborot tizimlari va dasturiy ta'minot – bu ishni tubdan soddalashtirish, muntazam funksional imkoniyatlarni kamaytirish imkonini beradigan vositalar bo'lib, uning bajarilishining sifati va ishonchliligini sezilarli darajada oshiradi. Ko'pgina advokatlar kasbning o'zgarib borayotganini va hozirgi kunda "professional" omon qolish uchun o'z ishlarida texnologiyadan foydalanish kerakligini tushunadilar.

Foydalanilgan adabiyotlar ro`yxati:

1. Карта legal tech в России // pwc.ru. URL: <https://www.pwc.ru/ru/services/pwc-legal-tech-map-ru.pdf> (дата обращения: 10.04.2020).
2. LegalTech — цифровые технологии в современном праве
3. Three Law Firm Leaders Spill Their Legal Tech Value Secrets